

Odluka:

VSRH Rev 1317/1991-2

Zbirni podatci

Broj odluke: VSRH Rev 1317/1991-2

Datum odluke: 20.08.1991

Vrsta odluke: Rješenje

Vrsta predmeta: Građanski - revizija

Odjel: GRAĐANSKI ODJEL

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 1317/1991-2

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Mladena Žuvele kao predsjednika vijeća, te Jakoba Miletića, Augusta Husinca, Zlatka Crnića i Gordane Gasparini kao članova vijeća, u građansko-pravnoj stvari tužiteljice K. Š. zastupane po staratelju D. mr. M., odvjetniku iz O., protiv tuženika D. Z. iz O., kojeg zastupa punomoćnik B. R., odvjetnik iz O., uz umješača na strani tužiteljice M. F. i V. M. obje iz O., radi poništenja ugovora, te u pravnoj stvari tužiteljice M. F. i V. M. zastupane po punomoćniku D. S., odvjetniku iz O., protiv tuženika D. Z., radi iseljenja, rješavajući reviziju tuženika protiv pravomoćne presude Okružnog suda u Osijeku od 24. siječnja 1991. godine poslovni br. GŽ-147/91, kojom je odbijena žalba tuženika i potvrđena presuda Općinskog suda u Osijeku od 22. listopada 1990. godine poslovni br. P-3218/88-13, u sjednici održanoj dana 20. kolovoza 1991.,

r i j e š i o j e :

Revizija tuženika D. Z. se prihvaća te se ukidaju presude Okružnog suda u Osijeku od 24. siječnja 1991. godine poslovni br. GŽ-147/91 i presuda Općinskog suda u Osijeku od 22. listopada 1990. godine poslovni br. P-3218/88-13 i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom prvostepenog Općinskog suda u Osijeku od 22. listopada 1990. godine poslovni br. P-3218/88-13 sudjeno je:

"I/ Poništava se ugovor o kupoprodaji jednosobnog stana O., stan broj 7, veličine 33,21 m², sklopljen 11. listopada 1978. godine, između Š. K. kao prodavaoca i Z. D., kao kupca.

II/ Z. D. iz O., dužan je od osoba i stvari isprazniti stan broj 7, prvi kat, u površini od 33,21 m² i predati ga umiješačima M. F. i V. M., u roku od 15 dana, po pravomoćnosti ove presude.

III/ Tuženi je dužan naknaditi prouzročeni parnični trošak tužiteljici u iznosu od 1.920,00 dinara, u roku od 15 dana, pod prijetnjom izvršenja.

IV/ Tuženi je dužan naknaditi prouzročeni parnični trošak umiješačima u iznosu od 1.920,00 dinara, u roku od 15 dana, pod prijetnjom izvršenja."

Presudom drugostepenog Okružnog suda u Osijeku od 24. siječnja 1991. godine poslovni br. GŽ-147/91-2 odbijena je žalba tuženika i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv ove pravomoćne drugostepene presude reviziju je izjavio tuženik zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava uz prijedlog da sud reviziju prihvati, ukine pobijane presude i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

Pravovremenu, potpunu i dopuštenu reviziju tuženika prvostepeni je sud temeljem odredbe čl. 390. st. 1. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) dostavio na odgovor tužiteljicama (time da su tužiteljice M. F. i V. M. ujedno i umješači na strani tužiteljice K. Š.) te na izjašnjenje nadležnom javnom tužiocu.

U odgovoru tužiteljica - umješača M. F. i V. M. na reviziju tuženika umješači pobijaju osnovanost revizionih navoda uz prijedlog da sud reviziju tuženika odbije kao neosnovanu.

Tužiteljica K. Š. zastupana po staratelju nije odgovorila na reviziju tuženika niti se o izjavljenoj reviziji izjasnio Javni tužilac Hrvatske. Revizija je osnovana.

Revident neosnovano ističe da se u postupanju prvostepenog suda ostvario revizion razlog bitne povrede iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 7. ZPP-a jer da mu je nezakonitim postupanjem - propuštanjem dostave - onemogućeno raspravljanje pred sudom. Ovo iz razloga što

suprotno tvrdnji revidenta na ročišta zakazana u ovom predmetu pozivan je punomoćnik tužitelja koji je i pristupao na ročišta, Dostava poziva punomoćniku revidenta a ne revidentu izvršena je u skladu s odredbom čl. 138. st. 1. ZPP-a pa je revidentu dala mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke. Revident neosnovano tvrdi da nije primio tužbu kad je na dostavnici koja prileži spisu navedeno da je tuženiku dostavljen poziv za ročište 22. XII. 1988. uz koje je prema navodu iz dostavnice dostavljena i tužba. Punomoćnik tuženika je dao i pismeni odgovor na tužbu u kojem se određeno izjasnio na sve navode tužbe iz čega proizlazi zaključak suda da je tuženiku bila dostavljena tužba.

Revident nadalje neosnovano tvrdi da je u postupku pred nižestepenim sudovima počinjena bitna povreda iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 10. ZPP. Ovo iz razloga što je tužiteljica umrla nakon podnošenja tužbe pa kako nije imala punomoćnika ostvarile su se pretpostavke za prekid postupka temeljem odredbe čl. 212. st. 1. ZPP, međutim, prema odredbi čl. 215. st. 1. ZPP postupak će se nastaviti kad nasljednik ili staratelj ostavštine preuzme postupak. U konkretnom slučaju sud je radi zaštite interesa tužiteljice i njenih nasljednika postavio staratelja za poseban slučaj pa nakon postupanja staratelja nije bilo više razloga za prekid postupka pa se postupak mogao nastaviti. Međutim, revident osnovano tvrdi da presude sudova prvog i drugog stupnja ne sadrže razloge o odlučnim činjenicama time da je izreka prvostepene presude suprotna sadržaju spisa pa se zbog toga ne može ispitati pravilnost i zakonitost pobijanih presuda. Zbog navedenog je u postupku pred nižestepenim sudovima ostvaren revizionni razlog bitne povrede iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 13. ZPP pa je revizija tuženika temeljem odredbe čl. 369. st. 1. ZPP prihvaćena time da su pobijane presude ukinute.

Tužiteljica K. Š. tražila je poništenje kupoprodajnog ugovora iz razloga što po ocjeni tužiteljice nije bilo moguće zaključiti ugovor o prodaji stana 11. listopada 1988. godine obzirom da je tužiteljica predmetom prodaje (jednosobnim stanom u O. D.) već raspolagala ugovorom o doživotnom uzdržavanju zaključenim sa V. M. i M. F. dana 7. VII. 1988. godine. U toku postupka tužiteljica K. Š. je tvrdila da je ugovor o prodaji stana zaključen nakon što je bila izdana privremena mjera zabrane raspolaganja i otudjenja. Takva činjenična osnova tužbe nije mijenjana u toku postupka time da takvu činjeničnu osnovu tužbe prvostepeni sud navodi i u obrazloženju presude (str. 32 pasus I.).

Iz razloga pobijanih presuda proizlazi, međutim, da su nižestepeni sudovi ocjenjivali osnovanost tužbenog zahtjeva kroz primjenu odredbe čl. 65. st. 3. Zakona o obveznim odnosima ("Sl. list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 46/85 i 57/89 - u daljnjem tekstu: ZOO), dakle, ispitujući postojanje prijevare koju je po navodima tužiteljice učinila treća osoba (punomoćnik tuženika), iako tužiteljica K. Š. nije prema činjeničnom osnovu tužbe ni tražila poništenje ugovora zbog prijevare (st. 2. čl. 65. ZOO).

Zbog takvog postupanja nižestepenih sudova osnovanost tužbenog, zahtjeva nije cijenjena obzirom na činjeničnu osnovu tužbe pa pobijane presude ne sadrže razloge o odlučnim činjenicama.

Pri tom valja istaći da sama činjenica da neka osoba zaključi više pravnih poslova s različitim osobama radi stjecanja prava vlasništva za istu nekretninu ne čini te pravne poslove, ili samo neke od njih, pobožnim ili ništavim pravnim poslovima. U takvim slučajevima radi se o valjanim pravnim poslovima radi stjecanja prava vlasništva na istoj nekretnini samo treba odlučiti o jačem pravu osoba koje se pozivaju, na stjecanje prava na temelju pravnog posla primjenom načela savjesnosti i poštenja te načela zabrane zloupotrebe prava. To znači da kad više osoba zaključi posebne pravne poslove radi stjecanja prava vlasništva jače pravo ima savjestan stjecalac u odnosu na nesavjesnog stjecatelja a u situaciji kad su svi stjecatelji savjesni a ni jednom od njih nekretnina nije predana u posjed niti je ishodio upis prava vlasništva u zemljišne knjige odnosno drugu javnu knjigu, jači pravni osnov ima raniji stjecatelj. Kada su svi stjecatelji savjesni, jači pravni osnov ima onaj stjecatelj koji je ishodio upis u zemljišnu knjigu odnosno drugu javnu knjigu jači pravni osnov ima stjecatelj kojemu je nekretnina predana u posjed. Raniji savjesni stjecatelj ima jači pravni osnov u odnosu na kasnijeg nesavjesnog stjecatelja pa i u slučaju kad je nekretnina predana u posjed kasnijem nesavjesnom stjecatelju ili je nesavjesni stjecatelj ishodio upis u zemljišne knjige. O svim ovim okolnostima nižestepene presude ne sadrže razloge pa nije moguće ocijeniti tko od stranaka (tuženik ili tužitelj M. F. i V. M.) ima jači pravni osnov stjecanja, a bez ocjene tog pravnog pitanja ni ocijeniti osnovanost tužbenog zahtjeva za iseljenje tuženika. U ponovnom postupku prvostepeni će sud otkloniti nedostatke na koje je upozoren u ovoj odluci te nakon toga donijeti novu i na zakonu utemeljenu odluku.

Na temelju izloženih razloga odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

U Zagrebu, 20. kolovoza 1991.

Predsjednik vijeća:
Mladen Žuvela, v.r.